

Wydatków dużo, a środków...

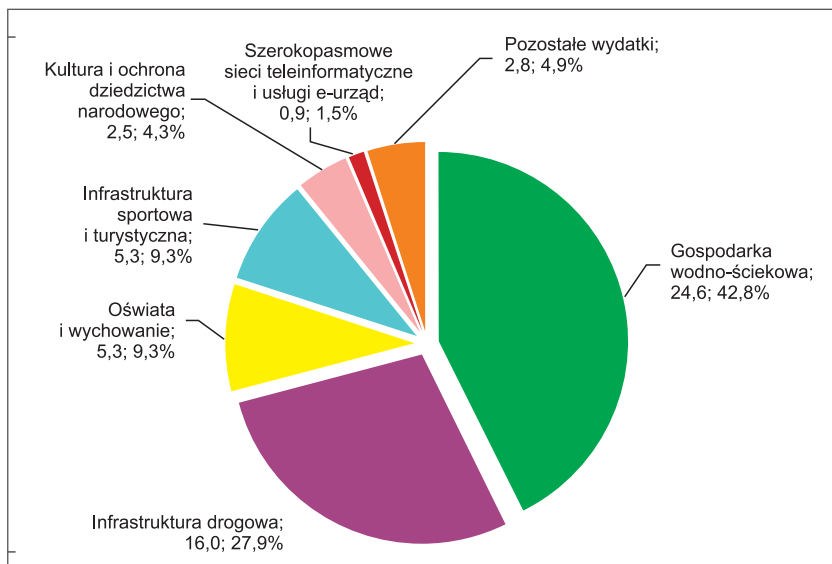
W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich planowane na lata 2014-2020 wydatki majątkowe szacuje się na 96,5 mld zł, przy założeniu wsparcia ich środkami zewnętrznymi w wysokości 63,7 mld zł. Zmniejszanie dostępu do tego typu źródeł finansowania, szczególnie na inwestycje w gospodarkę wodno-ściekową i drogi, grozi zahamowaniem rozwoju gmin wiejskich, a ostatecznie pogorszeniem standardu życia mieszkańców wsi.

Odkąd zaprezentowano wstępne założenia wykorzystania funduszy europejskich w latach 2014-2020, Związek Gmin Wiejskich RP monitoruje przedstawiane propozycje i aktywnie uczestniczy w ich ocenie. Aby wzmocnić nasze argumenty i merytorycznie brać udział w pracach nad uszczegółowieniem kierunków, zasad i kwot wsparcia unijnymi instrumentami finansowymi, Związek przeprowadził badanie ankietowe, polegające na oszacowaniu wartości wydatków majątkowych w sześciu kluczowych dziedzinach aktywności gmin w latach 2014-2020. Zakres badania obejmował planowane przez gminy wydatki majątkowe oraz kwoty współfinansowania zewnętrznego w obszarach: gospodarki wodno-ściekowej

(16% wszystkich gmin wiejskich) oraz z 66 ankiet od gmin miejsko-wiejskich (11% wszystkich gmin miejsko-wiejskich).

Gminy wiejskie

Na podstawie wyników badania ankietowego gmin wiejskich dokonano szacunku przewidywanych i niezbędnych wydatków majątkowych oraz potrzeb wsparcia ich środkami zewnętrznymi dla całej grupy gmin wiejskich. Wartość planowanych wydatków oparto na udziale badanej grupy gmin wiejskich w wydatkach majątkowych oraz przy uwzględnieniu różnicy wskaźnika wydatków majątkowych na jednego mieszkańca za lata 2007-2013.

Planowane wydatki majątkowe gmin wiejskich w latach 2014-2020 wg kierunków inwestowania (w mld zł; %)

wej, infrastruktury drogowej, oświaty i wychowania, infrastruktury sportowej i turystycznej, szerokopasmowych sieci teleinformatycznych i usług „e-urząd” oraz kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Kwoty środków zewnętrznymi, które stanowią planowane współfinansowanie wydatków majątkowych, obejmują środki krajowe, fundusze z UE oraz inne środki zagraniczne, udostępniane gminom bezzwrotnie.

Dla celów analizy wykorzystano, po weryfikacji, dane z 237 ankiet od gmin wiejskich

Według ostrożnych szacunków, planowane na lata 2014-2020 wydatki majątkowe gmin wiejskich wynoszą 57,4 mld zł, a oczekiwane wsparcie środkami zewnętrznymi (z budżetów i funduszy krajowych, funduszy unijnych oraz innych programów) to 37,3 mld zł, co stanowi 65,2% planowanych wydatków majątkowych ogółem. W gminach wiejskich główne kierunki planowanych wydatków koncentrują się na infrastrukturze wodociągowo-kanalizacyjnej (42,8%) oraz drogach (27,9%), co stanowi 70% wydatków majątkowych ogółem. Głównym

źródłem finansowania planowanych wydatków majątkowych w latach 2014-2020 w gminach wiejskich, oprócz środków zewnętrznych, jest nadwyżka operacyjna, która zgodnie z ostatnimi tendencjami może nie przekroczyć w następnej perspektywie wartości 20 mld zł za siedmioletni okres planowania.

Gminy miejsko-wiejskie

Wyniki badania ankietowego 11% gmin miejsko-wiejskich pozwoliły na dokonanie szacunku przewidywanych i niezbędnych wydatków majątkowych oraz potrzeb wsparcia ich środkami zewnętrznymi dla całej grupy gmin miejsko-wiejskich. Jak wynika z ostrożnych szacunków, planowane wydatki majątkowe gmin miejsko-wiejskich wynoszą 39,1 mld zł, a oczekiwane wsparcie środkami zewnętrznymi (z budżetów i funduszy krajowych, funduszy unijnych i innych programów) jest planowane na poziomie 26,4 mld zł, tj. 67,5% wydatków ogółem. W gminach miejsko-wiejskich główne kierunki planowanych wydatków majątkowych koncentrują się, tak jak w gminach wiejskich, na infrastrukturze wodociągowo-kanalizacyjnej oraz drogach, co stanowi łącznie 60% wydatków majątkowych ogółem.

Analiza wyników ankietyzacji oraz porównanie ich z wartościami dochodów i wydatków majątkowych grup badanych gmin w latach 2007-2013 potwierdza reprezentatywność wyników badania w odniesieniu do całej populacji gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w Polsce. Pozbawienie w przyszłej perspektywie gmin wiejskich środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na gospodarkę wodno-ściekową i drogi oraz ograniczenie dostępu do fundusze UE może skutkować nawet 50-procentowym obniżeniem nominalnych nakładów inwestycyjnych na obszarach wiejskich w stosunku do lat 2007-2013.

Związek kontynuuje proces monitorowania planów inwestycyjnych, zapraszamy gminy do wprowadzenia swoich danych. Planujemy we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Związkiem Banków Polskich, grupami banków spółdzielczych i bankami komercyjnymi podjęcie działań, które wsparłyby uczestniczące w badaniu samorządy w budowaniu koncepcji finansowania planowanych inwestycji.

Paweł Tomczak
dyrektor Biura Związku Gmin Wiejskich RP

Pełna wersja raportu dot. ankiety jest dostępna na stronie XIV Kongresu Gmin Wiejskich – www.kongres.zgwrp.pl.